

WELKOM?

MIGRATIE DOOR DE EEUWEN HEEN

ERFGOED LEIDEN EN OMSTREKEN

Handwritten text in Dutch, likely a historical document or letter, mentioning migration and settlement.

Pro Deo

Hiermit bezeugen wir, dass wir den
 demselben Erbkönig mit diesem ihm so
 zu gebührender Achtung und Achtung
 damit wir zu Befriedigung der gütigen
 Gott wird besitzet: dass wir das unbescholtene
 allmählich Jenseits der Welt so
 willig, dass wir die Welt so
 die Welt so willig, dass wir die Welt so
 besitzet willig, dass wir die Welt so

Actum Jübun, die 6. März 1745. Johann Friedrich
 Goldschmidt

demselben Erbkönig
 Erbkönig

Willem Hendrik
 Metick

Pro Deo

Wir Untter geschrieben AmpsHooft und
Armeisters Gelauben mit diessem wann es käme
zu gebühren daß die herr Diderich Wesselman zur
Armut käme zu gefallen: welches der gnädiche
gott wird behuten: daß wir daß ambacht von
Alkemaede jedoch uber all soo es mach sein da von
willen frei halten und daß wir den oben gemeltete
Diderich Wesselman Allenthalben assistintion oder
Beistandt willen tuhn und behulfflich sein

Actum Ipbüren den 6 marz 1745   Henderich Holsher

Armeisters Sibert Slichter
Willem Henderik
Mettik

Wij ondergetekenden, burgemeester en
Armmeesters beloven bij dezen dat als het zou komen
te gebeuren, dat Diederik Wesselman tot
armoede komt te vervallen, wat de genadige
god behoede, dat wij het ambacht van
Alkemade of welke andere plaats
willen vrijwaren en dat wij de boven gemelde
Diederik Wesselman assistentie of
bijstand willen geven en behulpzaam zijn.

In Ippenbüren op 6 maart 1745   Henderich Holsher

Armmeesters: Sibert Slichter
Willem Hendrik
Mettik

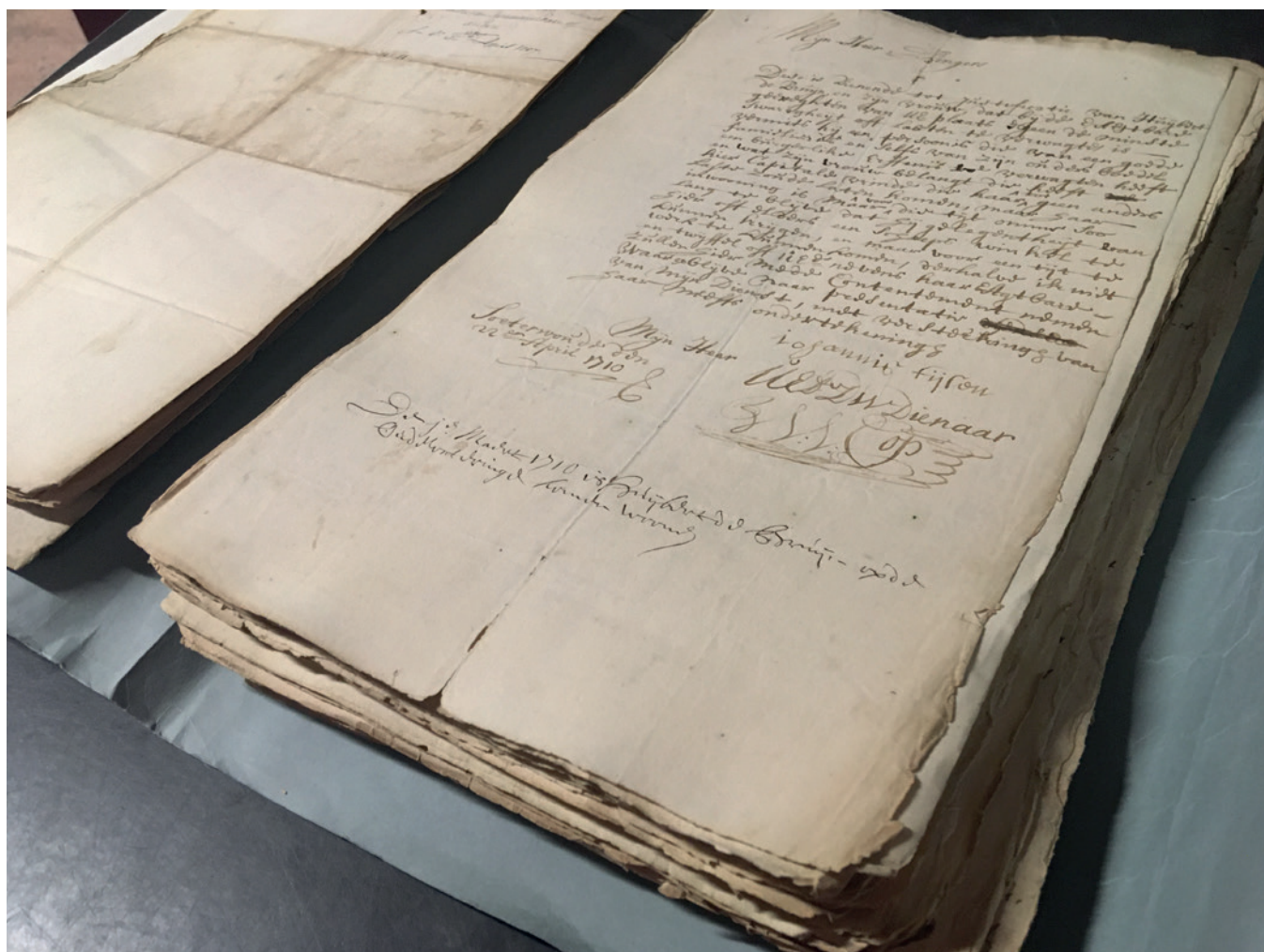
OVER DE BRON

Alkemade AD (170.1.01) inv.nr. 522

Dit is een akte van indemniteit. Hij komt uit een heel dik pak vol met zulke brieven. De meeste zijn in het Nederlands, maar veel zijn ook in het Duits en sommige in andere talen.

In de achttiende eeuw was elk dorp verantwoordelijk voor zijn eigen arme mensen. Als je naar een ander dorp verhuisde, wilde je nieuwe woonplaats niet het risico lopen om voor jou te moeten zorgen als je arm werd.

Daarvoor zijn deze akten. Hiermee belooft de oude woonplaats om voor degene die verhuist te blijven zorgen. Als die in zijn nieuwe woonplaats aankwam, kon hij de akte inleveren bij het dorpsbestuur.

Wij Mr Cornelis van Dorp, Bal-
juw en Schout, Jacob van Heemskerk en
Jacob van Leeuwen, Ambagtsbewaarders der
Vrye Heerlykheeden Oestgeest en Poelgeest
beloven by desen, dat ingevalle het moete komen
te gebeuren, dat Dirk Janse van der Ham en
Topje Jacobs Overloot, egte Luyden, mitsgaders
haare Drie kinderen, met namen Jan, oud ontrent
twaalf en een half jaaren, Lena, oud ontrent
seeven jaaren, en Willem oud ontrent drie en
een half jaaren, sodanig tot armoede quamen te-
vervallen, dat zy van de publyke of andere Arme
goederen, zouden moeten werden onderhouden, wy
aan haar zullen doen sodanige alimentatie en
onderhoud, als onse armen alhier gewoon zyn te
genieten. Actum den 1 Maart Seventienhondert
en Vijftien.

Cornelis van Dorp.

Jacob van Heemskerk
Jacob van Leeuwen

[A smaller, tilted handwritten document, likely a Dutch or German act, is visible in the foreground. The text is mostly illegible due to the angle and handwriting.]

De Duitse akten zijn vaak erg moeilijk te lezen. Gelukkig schreven sommige Hollanders wat netter.

OVER DE MIGRANTEN

Tussen 1600 en 1900 trokken jaarlijks tienduizenden Duitsers uit Westfalen naar Nederland als seizoensarbeider. In Duitsland hadden zij vaak een klein boerenbedrijfje dat te weinig opbracht om het gezin van te onderhouden. In het oogstseizoen trokken deze Duitse keuterboeren daarom naar Holland, Friesland en Groningen om op het platteland te werken.

Zij verrichtten arbeid als hannekemaaiers, turfstekers, hooiers of steenbakkers. Hannekemaaiers zijn seizoenarbeiders, die bij de boeren gras maaiden. 'Hanneke' was afgeleid van Johannes; St. Jan (24 juni) was de traditionele datum waarop ze in dienst traden.

Over deze migranten gaat dit archiefstuk.

Meer weten?

<https://www.erfgoedleiden.nl/nieuws/vondst-van-de-week/990-vvdw-duitse-immigranten-in-alkemade>

<https://vijfeeuwenmigratie.nl/term/Trekarbeiders%20uit%20Duitsland#4983-inhetkort>

